

Генчо Къргов през 1828—1830 г., на Раковски и Калъчлията по време на Кримската война. Някои от хайдутите, като Конда войвода, Индже войвода, Кара Колю, се включват в освободителното движение на балканските народи.

Към 60-те години на XIX в. се създават условия за разгръщане на масово революционно движение. Опитът и основата на създадената от Раковски четническа тактика е хайдушкото движение. Хайдушките дружини приемат новата тактика и постепенно се превръщат в резерв на революционните събития. Такива видни революционери като Раковски, Панайот Хитов, Хаджи Димитър, Стоил войвода и др. получават своята закалка именно в хайдушките дружини.

Въпреки променените обстоятелства хайдушкото движение в Сливенския край продължава да съществува до самото навечерие на Освобождението — 1875 г. По състав и начин на действие тези последни дружини са хайдушки, но си поставят вече, преди всичко, политически задачи — поддържане буден духа на българското население.

В годините на господството на капитализма буржоазията, общо взето, се отнасяше отрицателно към действията на хайдутите. Тя ненавиждаше борбата на хайдутите против чорбаджиите, чийто наследник се явяваше самата тя. Вместо да издигне и възвеличи името на хайдутите, тя, както преди турските власти, ги приравняваше с разбойниците. Затова и буржоазията почти нищо не направи за по-пълното изучаване на хайдушкото движение, особено за късното, от което имаше дори останали живи участници. В целия Сливенски окръг, всепризнато хайдушко огнище, тя постави само една паметна плоча и не обозначи нито едно място, свързано с хайдушкото движение. На пръсти се броят изследванията или статиите, посветени на местните хайдутути, до 9. IX. 1944 г. От по-значителните изследвания можем да споменем само това на д-р С. Табаков в общата история на Сливен, на Данаил Константинов в книгата му за с. Жеравна и на Димитър Димов за Желю войвода и хайдутите от с. Желю войвода.

Най-правилна оценка на хайдушкото движение дадоха социалистите и Димитър Благоев. Борбата на хайдутите вдъхновяваше нашия народ в борбата му против наследни-